

Õpilasteleht

Nr. 22

16. märtsil 1938

VI aastakäik

MADJARITE RAHVUSPÜHAKS

„Õpilastelehele“ kirjutanud ungari üliõpilane ÖDÖN LAVOTHA

Ungari igapäevane pale

Kui Ungarist on juttu, räägitakse kõige enam pusztast, Budapestist. Aga võib-olla oleks huvitav ka küsimus, missugune on selle taga peituv igapäevane elu. Sellepärast tahaksin nüüd kirjutada üht-teist ungari külast.

Kui tahame iseloomustada ungari küla täiesti üldjoontes, siis tuleb rõhutada, et ungari küla elamud on koondunud ühte rühma lähestikku, kuna põllud asuvad sõõris ümber küla südame. Maa ja muu osa majapidamisest on seega sageli lahus.

Külad on väga tihedasti asustatud, eriti Alföldi tasandikul. Näit. Lõuna-Ungaris leiame seesuguseid alasid, kus iga küla kohta tuleb rohkem kui kümme tuhat elanikku.

Kecskeme'ti linnküla alla kuuluv maa-ala on enam kui tuhat ruutkilomeetrit. Suvise töö ajal on talupidajatel väga ebamugav ja raske, sest neil tuleb tihti 15—20 km kaugusel käia. Teispool Doonaud on enamikus aga väikesed külad (kuni 200 elanikuga). Külad kujunesid jõe orgudes ja mäGINE ümbrus soodustas tervemat asustust. Talumehed ehitavad majad oma maadele ligemale ja nõnda kujunevad uued külad.

Külarahva pätuluallikaks on põlluharimine ja loomakasvatus. Kuid me võime leida ka ühe hoopis erilise küla liigi. Budapesti piiril on nimelt külasid, mille elanikud käivad linnas tööl ja elatuvad

ki sellest. Need on siis ainult nimepoolest külad.

Väiksem osa küla elanikest tegeleb käsitööga. Ometi on nad põlluharimisega tihedasti seotud. Kaupmeesteks on aga harilikult juudid.

Rahvuslikult moodustab praegune Ungari ühtlase pildi. Ainuke slovaki saar esineb Ungari kagu osas. Pääle selle esineb teispool Doonaud laialipillatult ungari küladega segamini mõned saksa külad. 1930. a. rahvalugemise andmeil oli Ungari rahvastikust 92,1% ungarlasi.

Aga nüüd vaatame pisut küla sisemuses ringi. Esiteks paistab silma, et majad on ehitatud kivist ja telliskivist. Enamasti on maja ees tänava pool väike aed. Täna vaarde on istutatud puud, enamasti akaatsiaid ja pärnasid. Maja kõr-

UNGARI IGAPÄEVANE PALE Algus lk. 1

val ja taga on õu. Majataga enamasti sellega ühte ehitatult on muud majapidamiseks tarvisminevad hooned. Igal pool on väike juurvilja-aed ja paljudes kohtades ka vilja-puuaiaid.

Küla üldist pilti teevad ilusamaks viimasel ajal püstitatud kangelaste mälestussambad, mälestuspuiestikud ja avalikud asutused nagu koolid, kirik jne.

Igal pool kujunevad noorsoo organisatsioonid, nimega „Levente eqylet“. Need teenivad noorte vaimse ja kehakultuuri ülesandeid. Neil on oma raamatukogud, raadiod ja nendel käib ajalehti.

Aga kuidas elab noorsugu koolis? Peagu samuti kui Eestiski. Ungaris juba 3—4-aastased lapsed käivad koolis, lasteaias. Kõik see toimub ainult hommikupooliti, umbes 11 või 12-ni. Need, kellel isa ja ema töötavad kogu päeva, on kuni õhtuni neis lastekodudes. Algkoolikohustus algab kuendast eluaastast. Need algkoolid on neljaklassilised. Kümneaastaselt minnakse keskkooli või gümnaasiumi. Maal on tavaliselt kuueklassilised algkoolid, millest pääle vastavate eksamite

sooritamist on võimalik siirduda gümnaasiumi või keskkooli. Keskkool on neljaklassiline. Kui keegi tahab siit edasi minna, võib ta minna kommertskooli, mis kestab jälle 4 aastat, või ka gümnaasiumi. Kuid gümnaasiumi minnes peab sooritama eksami ladina keeles ja mateemaatikas. Gümnaasium on 8 klassiline ja selle lõpetamisel antakse nn. küpsustunnistus. Selle põhjal võib pääseda ülikooli.

Igas koolis on esikohal usuõpetus. Kui lapsed ei oska veel lugeda, siis usuõpetuse õpetaja — kirikuõpetaja — jutustab neile piibli-lugusid ja kirikulaule. Igas koolis on esimeseks võõrkeeleks saksa keel. Kommertskoolis õpetatakse aga ka inglise, prantsuse ja itaalia keelt, vabal valikul.

Õppeaja pikkus ja ebaameeldivad teatevihikud on ka Ungaris. Tunnistustel on aga numbrid vastupidised eesti omadele. Kõige parem on seesugune tunnistus, kus on ainult ühed. Kõige halvem tunnistus on muidugi see, kus on ainult viied (gümnaasiumis neljad). Ühe viie puhul õppeaasta lõpul, s. t. juunis, tuleb septembris erieksam soorita-

da. Kahe või rohkema viie puhul jääb õpilane kursust kordama.

Eestist ja Soomest kuuleme esimest korda algkoolis. Siin tuleb maateaduse ja ajaloo tundidel nendest juttu. Hõimupäeval räägitakse igas koolis meie kaugel elavatest sugurahvastest. Keskkoolides ja gümnaasiumides on teiste hulgas ka niisugused ringid, mis käsitlevad ungari kirjandust ja hõimuküsimusi. Aga hõimusedemed tugevnevad ka veel sel teel, kui õpilased vahetavad kirju.

Lõbustuseks ja vahelduseks on laad. Sel korral tulevad näitlejad ja tsirkus küllasse. Samuti kino. Noored on kindlasti sääal. Viimasel ajal elustatakse ka Ungaris vanu kombeid ja õpitakse pikkamööda hindama rahvuskunsti, omakultuuri ja levib jälle rahvusriie. Maailmakuulus mustlasmuusika, mida võib kuulda igas külas, on algupäraselt õieti ungari rahvalaul.

N. n. „Gyöngyös bokréta“ liikumine kogubki kõikjal rahvariideid ja rahvalaule laulvaid rühmi, kellega välismaalgi käidi.

Küla elab oma tõelist elu suvel. Aga pole vististi mõtet selle juures

Järg lk. 4

KUIDAS MA SÕJAS KÄISIN

Asi algas nimelt nende „nelipühadega“, mis anti meile meie ärrääkimata suureks rõõmuks. Pühade vastu (kus nüüd sellega!) mul ju iseenesest midagi pole, aga see on halb asi, et kui inimesel üldse aega on, siis ta hakkab mõtlema. Koolis selleks pole aega: kui just mõni huvitav vemp käsil pole, siis on tingimata mõni klassitöö, kus loomulikult mõtelda ei või. Kui katsud seda teha, siis tuleb välja, et kaks korda kolm on neli ja veel hullematki. Aga kui ei mõtle ja vaatad tähelepanelikult üle Jõe-Mardi öla ja teed nagu vahiksida laes jalutavat kärbest (mida sääal muidugi ei ole), siis on kõik korras. Kuid „pühade“ ajal mina hakkasin mõtlema sellesinatse maailma asjade ja eriti sõdade üle. Isa ju kirub ikka, et linas ja Isplaania rassivad juba kaua aega, aga ei

selget kohta kuskil! Küll piiravad üksteist, pommitavad mõne linna sootumaks maatasa, taganevad võidukalt ja kaotavad pääletungil! Aga vat, kus paarikümne aasta eest! Ja siis ta jutustas niisuguseid põnevaid ja toredaid lugusid, et oi-oi! Tema ju oli ka kange sõjamees.

Ma olin kole vaimustatud ja nii täis hulljulgust ehk uljust, et mõtlesin, kuidas oleks õieti, kui lähaksin linamaale ja lööksin sääal jaapanlased segi. Kui juba eestimees, siis... Ja tagasitulek oleks tore, puha trummide põrinal ja pitsimehed tuleksid oma viie pasunaga vallapiirile vastu. Paar jaapanlast toon kaasa, saaks neid raha eest rahvale näidata ehk oostellungi teha. Kümme vakka riisi võtaksin kah ja koti teed — siis võiksin igapäev riisiputru süüa ja suvel poleks seda igavest teerohtude korjamist. Rind oleks aumärke täis kui taevas tähti, autasuks kingitaks kohe pool kuningriiki ja poleks kooliskäimist ega kedagi! mõtlesin.

Otsus oli kindel ehk vakt, nagu ütled sina, onuke. Otsustasin ka Mustika Kusti ja Rehemäe Eedi kaasa kutsuda, kuid au ja kuulsus tuleb siis nendega jagada. Aga 3 on ikka kindel arv. Kusti ajas alguses vastu, aga rääkis talle augu

pähe. „Linamaale olevat tarvis vilunud karjapoisid kindraliteks, iga päev antakse selget riisiputru ja püssi saab lasta, niipalju kui süda lustib! Ja koolis pole tarvis käia ja karjas ammugi mitte!“ — „No mis siis viga!“ oli Kusti nõus.

Eedi otse hüppas rõõmu pärast, kui kuulis meie, s. t. minu plaanist. Teekonna algus jäi lahtiseks, tuli oodata parajat juhust. Asi pidi jääma saladusse ja kõikide kohuseks oli varustuda igakülgselt „sõjakäiguks“.

Ühel õhtul sõitis meie õuele setu kahe koormaga. Ta tahtis öömajale. Et talvel on peretuba tühi, siis lubatigi tal jääda; koormad tõmmati kuuri alla. Setu oli reisisamas kodu poole, kausid ja potid olid tal lõpukorral. Mul tuli kohe idee ehk vikse ehk mõte, et siin see koer maetud ongi. Seda peab kasutama!

Järgneb

VÄARTSEEBIKS KUJUNENUDI!

LAIAST MAAILMAST

BANAANID MAGUS VILI KUUMALT MAALT

● KUS JA KUIDAS KASVAVAD BANAANID
● MUST KABANO JUTUSTAB VALGELE MEHELE, KUIDAS TULEB BANAANE KASVATADA

Minul on mustanahaline noor sõber Kesk-Aafrikas. Ta nimi on Kabano ja ta on ühe ruandaneegrite üliku poeg. Ta õppis minu juures lugemist ja kirjutamist. Nüüd on ta kirjutanud midagi banaanidest, mis on äratrükitud ruandakeelses aabitsas.

„Kui inimene endale banaane istutada tahab, võtab ta noa ja kabli ning läheb ja raiub banaanikasve. Siis istutab nad. See teatud, kaevab ta ümberringi maa kohedaks ja väetab seda lehmasõnnikuga. Kui siis üks või kaks aastat on möödunud, leiab ta oma puudelt valminud vilju. Ta raiub kobara ära ja laseb sellel korvis järele valmida, mähituna rohelistesse banaanilehtedesse. Kolme päeva pärast on vili täiesti valminud. Kuiva banaanikiudu tarvitavad inimesed pakkimisel, või põimivad vihmavarjusid, matte või köisi, oheikke, mida vajavad majahitusele ja oma kitsede lõõgadeks.“

Seda on väike tark Kabano kirjutanud. Kuid mis ta mõtleks, kui ta seda trükitud pilti näeks? Ta naerataks kelmikalt, paneks oma mustad sõrmed punasele suule ja valgetele hammastele, ja teeks nagu oleks ta imestunud ja kardaks väljendada oma mõtteid. Jätaksin ta esiotsa rahule, kuid siis küsiksin: „Noh, mis on, mu poiss?“ Ta ütles: „Eh.“ nagu ei tahaks ta midagi ütelda. Viimaks ta ütles: „Imestan.“ Küsin siis: „Mille üle sa imestad, Kabano?“ Tema vastus: „On see mees surnud. Kellele need banaani puud siin kuuluvad?“ — „Miks sa nii arvad?“ — „Need banaani puud on ju hoole tusse jäetud ja harimata. Sellepärast on ka kobar väike, olgu et vesi on ligidal. Vaata, vasemal kasvab koguni agaav, mis mitu aastat vana on. Need banaani pildil on ammugi harimata ja väetamata. Umbrohi kasvab kõikjal.“

Ütlen: „Mis sa teeksid?“

„Teeksin samuti nagu siis, kui istutasime sulle sinna mäeveerule banaane. Kaevasime maa tublisti läbi, eemaldades juured ja umbrohu. Sest banaanid, mis kasvavad umbrohus, surevad välja, või annavad vähest saaki. Kui maa on hästi ette valmistatud, otsin endale ilusaid tugevaid kasvusiid häast sordist.“

„Ja,“ ütlen nüüd, „teil siin kõr-

gel mägismaal polegi päris ilusaid sorte. Olen siit kaugemal ühe oma sõbra juures palju ilusamaid näinud. Sääl on üks väike kollane sort, seda nimetatakse Kuningasõrmeks. See lausa sulab keelele. Ja on nii õhukese nahaga kui munakoor. Sääl nägin ka punaseid banaane. Need on palju paksemad ja pikemad kui teised sordid. Ja maitsevad väga hästi. Kuigi väga näljane olin, suutsin siiski ainult kaks neist ära süüa.“

Umbrohtu kasvanud banaan, millest kõneleb väike Kabano

„Niisugused kasvavad vist küll Euroopas, valgete maal, kust nii paljud ilusad asjad tulevad, nagu arstimid, terasest tööriistad ja raamatud ja riided ja tekid?“

„Ei, Kabano. Meil ei kasva banaane. Või siis ainult köetavates klaasmajades.“

Seda ei taha must poiss uskuda. „Tean, et sa mulle ei valeta, aga ära seda teistele räägi: nad ei usu sind, nagu siis kui seletasid, et teil elavad lehmad majades ja annavad nii palju piima.“

Ta tahab teada, kui suured kobarad on siis niisugustel banaanidel ja imestab, kui seletan, et neid selleks ei istutatagi, vaid et neid vaadatakse ja näidatakse lastele.“

„Aga kas teie omal maal ei saagi banaane?“

Seletan, et meile veetakse banaane, mis on teel järele valminud ja kaugeltki mitte nii hääd kui siin Aafrikas. Meil on banaanid maius-

Neeger (kõblas käes) hoolitsetud banaani pöõsa juures

toiduks. Neegritele on banaan mõnes paigas igapäevaseks söögiks.

„Härra, mis peame tegema, kui meil muud ei ole. Neegrid söövad aga rohkem rohelisti valmimata banaane keedetult.“

„Jah, olen seda ka tähele pannud. Olin matkates jõudnud ühte banaani piirkonda. Sääl töid kohalikud elanikud minu pakikandjatele rohelisti banaane.“

„Siis võisid kandjad rõõmustada, sest meie savinõudes peavad oad ja herned tundide kaupa tulele olema, enne kui nad pehmeks keevad. Rohelised banaanid on aga varsti pehmed. Siis said kandjad kauem magada.“

„Meile valgetele maitsevad teie kasvatatud banaanidest ainult vähesed sordid. Üks neist on keedetult meie Euroopast toodud kartuli maitsega. Banaane, mis tuuakse meile haavade sidumise eest, me

Neegritar „transpordib“ banaanikobarat enamasti anname keedetult oma sigadele. Me ei saa neid süüa. Kui palju banaanisorte võiks Aafrikas leiduda?“

„Niipalju, härra, et ma ei oska seda ütelda. Võib-olla ei oska keegi ütelda kui palju.“

Nõnda oli kodumaalt lahkumine otsustatud. Kähku saadeti teade Hålogalandi tähtsamaile perekondadele, et nad võivad ka minna ühes kuningaga Islandi, kui soovivad. Ja paljudki otsustasid kaasa sõita.

Torulfi majas algas kiire valmistumine ärasõiduks. Pikad meriuisud võeti esile ja seati korda. Kõik väärtasjad ja vallasvara kanti paatidesse ja mida ei saanud laevadele mahutada, see peideti hoolikalt saartele, et hiljemini ära tuua.

Torulf ja Orvar-skald eraldasid oma parima laeva, siis läksid aeglasil sammel tempelaida juure. Paljastatud päega nad vaatlesid seda kaua. Viimaks ütles Torulf: „Kas oled kindel, Orvar-skald, et äsad kiidavad hääks meie töö?“

„Olen,“ oli lauliku lühike vastus, ja siis algas töö. Ettevaatlikult võtsid nad nüüd tempelaida koost ja kandsid selle tiikkaaval laeva. Ja kui kogu ait oli laevas, tõstsid nad ka aluskivid maast ja kandsid laeva. Lõppeks kühveldasid nad tempelaida all oleva mulla nahkkottidesse ja viisid kotid laeva.

Mõne päeva pärast oli kõik minekuvalmis ja igalt poolt saabus laevadel rahvast, kes tahtis ühes kuningaga maha jätta oma kodumaa. Kõigi silmad olid leinapisarais, kuid kõige kurvem oli Osma, sest tema kurbusega ühines veel sünge lootusetus. Täni oli ta olnud oma kodumaaga ühisel maakamaral, kuid nüüd sõideti ääretu mere taha. Sääl polnud enam pääsmise lootust. Aga polnud parata, pidi minema.

Kui kõik olid juba laevadel aset võtnud, käskis Torulf tõrve puhuda minekumärgiks; kuid säääl märgati, et Orvar-skald oli ära. Minek viibis ja hakati järele kuulama, kuid keegi ei teadnud tast midagi. Torulf sai juba rahutuks, kuid siis ilmus lauliku uhke kuju kõrgele rannakaljule. Ja enne kui ükski jõudis midagi ütelda, alustas ta vägeva mehise häälega oma loodud lahkumislaulu. Esmalt ülistas ta Hålogalandi ilu, selle valgeid suveöid ja talvetaeva võimsaid virmalisi. Siis laulis ta läinud aegade suurrist sangareist. Viimaks vestis Torulfist ja ta kuulsusriikkaist tegudest. Ja lõppeks ta laulis lahkumis-

valust ja lahkujate heldinud meelest. Ainuski silm ei jäänud kuivaks, kui laulik lahkudes kaljult oma laulu lõpetas.

Pikkamisi läks sõit. Juhtus olema siiski ilusaid ilmu, ja mitme, mitme päeva pärast tõusis hallist mereveest Island sinise kangastusena. Torulf, kes siin varemalt oli käinud Ingolfrit saatmas, leidis hõlpsasti sadama saare lõunarannal.

Otsatu rõõm sündis Islandis, kui nii palju uut peret tuli lisaks. Kuid vaevalt olid tulijad maale pääsnud, kui Ingolfr jutustas, et kõik ta lohepäälavad on minekul lõunasse sangariretkele ja ta küsis Torulfilt, kas see lubaks mõne oma mehe ka kaasa sõita, sest tal on meestest puudus. Torulfil polnud midagi selle vastu, paarteist meest ta jõugust sai käsu teele valmistuda. Ja minejate hulgas oli ka Osma.

VIIKINGIRETKEL

Uljaltp löhkusid pikad uisud ookeani laineid. Et tuul oli päri, sõideti otseteed Sudersaarile. Kuid kaua ei kärsinud nad säääl puhata, jälle muudkui edasi ja olidki varsti Eerini läänerannal. Sõuti Shannon'i suudmelake soppi. Säääl asus saarel jõesuudmes kuulus Limericki linn, ja kogu maad Shannoni ümber kutsuti Limericki kuningriigiks. Põhja mehed olid selle asutanud ja seda nad praegugi valitsesid. Limericki kuninga kaasaks oli Ingolfri tütar, seepärast polnud kuninganna rõõmul piiri, kui teda nüüd isa sõjamehed külastasid. Korraldati kohe uhke pidu ja kõige kõrgemale tõusis rõõm, kui kuulus eerini bard² saabus oma kandlega. Sõnu küll põhja mehed ei mõistnud, kuid kummalised olid kandlelood ja kaunilt kõlas bardi hää.

Osma tõmbus teiste märkamata akna-õõnsusse, et kõike segamatult jälgida. Kuid kuninganna oli teda siiski tähele pannud. Ta läks oma venna, noore Ingolfri juure ja küsis: „Kes on see kurvavõitu noor tore mees, kes nii üksinda on tõmbunud sinna aknaõõnsusse? Ma pole enne näinud teda oma isa meeste hulgas.“

Järgneb

Paul-Heino Heling
Värskä

HANGEL

Küll on lõbus lulli lüüa
külmund hange pääl.
Kui ma tean, ei ema hüüa
õhtule mind veel.

Küll on tore lasta alla
suurest hangemäest,
kui ma tean, et lendan
alla kõigest väest.

Küll on sõidutada ennast
kaunis, rõõmus säääl,
kui ma tean, et aega küllalt
olla hange pääl.

L. UNGARI IGAPÄEVANE PALE

Algus lk. 2

pikemalt peatuda, sest lugejad suuremalt jaolt võib-olla tunnevad töid, mis põlluharijaid suvel ootab. Vahest võiks märkida seda, et ungari väiketahumikkude ringis näeme suurt seltsimehelikkust lõikuse ajal. Meie suvi on kuum, ja lõikusega peab ruttama, sest suures kuumuses varisevad terad. Sel ajal naabrid ja sõbrad tulevad kokku ja lõikavad kordamööda kõikide vilja. Ei küsita, kes kui palju töötas, ega vaadata kelle põllul läks rohkem aega — tähtis on ainult, et kõigil saaks töö lõpetatud. Kui see kõik

õnnestub, valitseb külas rõõm ja rahu. Sel ajal on küla kõige ilusam.

ÖDÖN LAVOTHA.

„PÄÄSUKESE“ LASTERAAMATUD

algkooli r-kogude täiendamiseks.

(Väljavõte HM soovit. raam. kataloogidest.)

Õ K „KOOLIVARA“ Võidu 10, Tartu.

HM vastava määruse põhjal (HSMT 14 — 1935) peab koolil iga klassikompl. kohta olema vähemalt 100 soovitatud raamatut. Kirjastus „Pääsuke“ on koostanud HM poolt soovitatud raamatuid alamaltoodud nimestiku. „Pääsukese“ raamatud on nii väikesed ja odavad, 10—20 s. raamat, et isegi kehemale koolile ei tee raskust neid endale hankida. Näit. 95 siintoodud „P.“ raamatut, mis HM kataloogidest välja kirjutatud, maksavad kõigest Kr. 29.75.

Need tellijad, kes õiendavad oma ostusumma kohemaksetavas rahas, või järelmaksu korral hiljemalt 2 kuu jooksul pärast tellimise täitmist, saavad ostupreemiaks pöördel olevast „Pääsukese“ raamatute nimestikust Nr. Nr. 96—136 omal valikul kuni tagavarade lõppemiseni poole ostusumma suuruses raamatuid. Saatekulu kannab kirjastus.

Tellimise lihtsustamiseks on raamatud varustatud järjekorra numbriga. Tellimisel tarvitseb ainult soovitud raamatute n-rid tellimislehele märkida ja leht kirjastusele saata, makstes raamatute hinna kirjastuse posti j. arvele Nr. 2379 (võib saata ka kirjas 2—5—10-sendiste markidena).

MÄRKIDE TÄHENDUSED: Märk * numbri ees tähendab, et raamatu hinda on alandatud. — „k.“ raam. nime järel tähendab, et r. on kõites. „l.“ täh. — trükk lõppemas. Vanadusaste on HM Teatajas järgm. märgitud: I — 1.—2. õp. a.; II — 3.—4. õp. a.; III — 5.—6. õp. a.

ARVE

Raam. järjek. №	Autor ja raamatu nimi	Vanadus-aste	HSMT ak. ja №	Hind Kr. s.
1.	Andersen: Tuleraud (lõppemas)	I	33№15	—,20
2.	—, Loll-Ants	I	33№15	—,20
3.	Avenarius: Muin. Mesilinnust	I	33№15	—,20
4.	Grigorjev: Raadio-paradiis	II	37№4	—,10
5.	Frenssen: Jeesuse elu (k.)	III	35№10	—,85
6.	Ilus Liisi. Vene muinasj.	I	37№4	—,10
7.	Jurva: Jõulud aastapärjas	II	32№11	—,25
8.	Kallits: Imelik m. Peterson (k.)	III	34№6	1,75
9.	—, Öngespordi õpperaamat	II	34№1	—,15
10.	Karilas: Charles Dickens (k.)	II	37№4	—,25
11.	—, Kaks roomlast	III	37№4	—,25
12.	—, Praeg. Mehhi-ko looja	II	32№11	—,20
13.	—, Sokrates ja Diogenes	III	33№15	—,25
14.	Kipling: Rikitiki Tavi	II	33№15	—,20
15.	—, Elevandilaps	II	33№15	—,20
16.	—, Kuidas sai leopard täpid	II	33№15	—,20
17.	—, Esimene kiri	II	37№4	—,20
18.	Kreutzwald: Magav Kuningatr.	II	37№4	—,10
19.	—, Maa-alused	II	37№4	—,10
Kokku Kr.				

Ülekanne	Kr.
20.	—, Önnemunake II 37№4 —,10
21.	—, Näkineitsi II 37№4 —,10
*22.	—, Kalevipoeg. Illustr. lühiväljaanne (10.000 värssi) algkoolidele III 35№16 1,40 e. 2,25
23.	Kõrv: Muinasjutud (k.) I 37№4 —,60
24.	—, Näkineiu (k.) I 37№4 —,25
25.	Luts: Lauka poisid I 33№15 —,20
26.	Lydecken: Kille ja Kalle I 33№15 —,20
27.	—, Kui hüüab naeris I 37№4 —,10
28.	Mamin-Sibirjak: Jänes-kekspüks I 33№15 —,20
29.	—, Piripill-Sääsk I 33№15 —,20
30.	Metsakuninga kroon. Saksa m. I 37№4 —,10
31.	Metslaps: Iti II 33№15 —,20
32.	Nurmik: Põdrapjad (k.) I 37№4 —,60
33.	—, Kiisu ja kirjatähed (k.) I 37№4 —,60
34.	—, Helmi ja päike (k.). Siia on ühte köidetud HMT 4 — 1937 soovitatud L. J. raam.: „Metsakuninga kroon“, „Ilus Liisi“, „Kui hüüab naeris“ ja Kiplingi „Esimene kiri“ I 37№4 —,60
Kokku Kr.	

raamatukogule.

Ülekanne	Kr.
*35.	—, Kevad II 32№6 —,60 e. 0,75
*36.	—, Suvi II 32№6 —,60 e. 0,75
*37.	—, Sügis II 32№6 —,60 e. 0,75
*38.	—, Talv II 32№6 —,60 e. 0,75
*39.	—, Saagu valgus II 32№6 —,40 e. 0,50
*40.	—, Loodus ja inimene I III 34№6 —,85 e. 1,—
41.	—, Loodus ja inimene II III 34№6 1,—
42.	Oengo: Jäämere kütid II 37№4 —,20
*43.	Oengo-Johanson: Jõulupuulumes laanes II 33№15 —,35 e. 0,50
44.	—, Meie igap. leib II 37№4 —,25
45.	—, Maainim. tööst ja elust (k.) II 37№4 —,60
46.	—, Loomi talitamas II 37№4 —,25
47.	—, Viljaaed (k.) II 37№4 —,25
48.	—, Karjapoiss on kuningas II 37№4 —,25
*49.	Oro: Tillu Illi libl. p. I 33№15 —,15 e. 0,20
*50.	—, Jässi õhusõit I 33№15 —,35 e. 0,50
*51.	—, Jõuluõhtu I 33№15 —,35 e. 0,50
*52.	—, Kukuristsed I 33№15 —,35 e. 0,50
*53.	—, Jõuluvana II 33№15 —,20 e. 0,25
*54.	—, Hiirepere I 33№15 —,20 e. 0,25
55.	—, Lindude paradüüs. Kog. „Kiisu ja kirjatähed“ I 37№4 —,10
Kokku Kr.	

Pöördel.

TELLIMISLEHT

KIRJASTUS „PÄÄSUKES“

Tartu, õ/k. „Koolivara“, Võidu 10.

Palun saata algkoolile järgmised Teie nimekirjas leiduvad raamatud:
Nr. Nr.

Ostupreemiaks valisin: Nr. Nr.

Raha, Kr. saatsin (kohustun saatma hiljemalt

1938) Teie posti jooksvale arvele Nr. 2379.

1938.

Kooli (kuupäev)

(koolijuhataja)

pitsat Nr.

Kooli aadress

Ülekanne Kr.

56. Parijõgi: Reisislood (lõppem.)	II 33№15	—35
57. Puškin: Kalamees ja kala (l.)	II 33№15	—20
58. Rebane: Sikli-sõit (l.)	II 33№15	—50
59. Rydberg: Väike-Siimu (l.)	I 33№15	—20
*60. Svan: Vihase Hauka vangina	I 33№15	—20 e. 0.25
61. Žitkov: Elevan-did (l.)	II 33№15	—10
62. Topelius: Tutemui	I 33№15	—20
63. —, —: Mirsa ja Mirjam	I 33№15	—20
64. —, —: Punane majake	I 33№15	—20
*65. —, —: Olli suusasõit	I 33№15	—20 e. 0.25
66. —, —: Printsess Kuldkihar	I 33№15	—25
67. —, —: Pilvehiiglane	I 33№15	—25
68. —, —: Adalmina helm	II 33№15	—20
69. —, —: Mürakaru	II 33№15	—10
70. Wilde: Esim. „triibulised“ „Õpilasleht“ aasta-käigud „Õpilaslehte“ võib soovitada kõigile koolidele muretsemiseks õpilaste raamatukogudesse. HSMT 2 — 1936, ringk. № 32561	II 33№15	—20
71. „Õpilasleht“ IV ak. (19 n-rit) (l.)	III 36№2	—75
72. „Õpilasleht“ V ak. (30 n-rit)	III 36№2	1.25
Kokku Kr.		

Raamatusari „Vikerkaar“

(Tehnilised ja seiklusjutud.)

I järjek. soovitatud kooliraamatukogudele (HSMT 11 — 1932, Nr. 15 — 1933, Nr. 10 — 1935) ja rahvaraamatukogudele HSMT 1 — 1934).

Raam. hindu on 20% alandatud (enne 25 s., nüüd 20 s. r.).

Järjek. № Raam.	Autor ja raamatu nimi	Vanadus-aste	Hind Kr. s.
Ülekanne Kr.			
73.	Čeglok: Must luik	II	—20
74.	Roberts: Väike muulane	II	—20
75.	Žitkov: Mustad purjed I ja II	III	—40
76.	Roberts: Lumes magaja	III	—20
77.	Grigorjev: Raadio Mare-Sale'l	III	—20
78.	Nyblom: Önnesõrmus	II	—20
Kokku Kr.			

Ülekanne Kr.

79. Vasil Jan: Fööniklaste laev I, II, III	II	—60
80. Stanjukovič: Tõlpsaba	II	—20
81. Žitkov: Üks mereseiklus	II	—20
82. Roberts: Tagasi vete-maailma	II	—20
83. Aleksis Kivi: Kodu ja ahelad	III	—20
84. Karnauchova: Oi-ħoo I, II, III	II	—60
85. Bianki: Viirastusjärv	III	—20
86. Virges: Tarkuse müts	II	—20
87. Hansen: Kivihein	II	—10
88. Hyan: Ali Baba surm	II	—10
89. Kerton: Meeri Šimpans	II	—10
90. Lang: Ants Angervaks	II	—10
91. Bianki: Käopoe	II	—10
92. —, —: Robin Hood	II	—10
93. Roberts: Klaasmaja lord	III	—10
94. —, —: Öiglased mehed	II	—10
95. Waisenberg: Jack Londoni seiklused	III	—10
Kokku Kr.		

Alljärgnevast nimestikust

96. Karrik: Karu ja tütarl. (k.)	I	—25
97. —, —: Kinnas	I	—25
98. —, —: Rebane ja rästas (k.)	I	—25
99. —, —: Röövel Talv (k.)	I	—25
100. —, —: Kassikuningas (k.)	I	—25
101. —, —: Vana häätegu (k.)	I	—25
102. —, —: Pillimehed (k.)	I	—25
103. —, —: Kollid (k.)	I	—25
104. —, —: Kolm karu (k.)	I	—25
105. —, —: Ölghärg (k.)	I	—25
106. —, —: Jänes ja lõvi. I köide	I	1.—
107. —, —: Kitselauda põlem. II k.	I	1.—
108. Oro: Kool neegrite maal (k.)	I	—25
109. Muin. Lollardist. Soome m.	I	—20
110. Metslaps: Helbeke	I	—20
111. Grimm: Heiti ja Ellik	I	—20

112. Lydecken: Kilplaste imestus	II	—20
113. Vallio: Loomaaed	II	—20
114. Faehlmann: Kalendri-tegija	II	—10
115. Ungari rahvaeepose m.	II	—25
116. Kellermann: Onu T. kaevandus	II	—10
117. Rubakin: Dr. Iisaki kannat.	II	—25
118. Roberts: Mere klaasprintsess	III	—25
119. Fern: Vana päälük (k.)	II	—25
120. Drebber: Mõtteharjutus	III	—20
121. Oro: Tuhkatriinu	II	—25
122. Topelius: Aegade peegel	II	—25
123. —, —: Taavet ja Koljat	II	—25
124. Parijõgi: Juku ja Hilda	II	—25

valige ostupreemiaks poole ostusumma suuruses raamatuid, mille numbrid tulevad kirjutada tellimislehele.

125. Oengo-Johanson: Ats ja Helga	II	—25
126. Möll: Vangistatud jõuluvana	II	—25
127. Tõnnov: Eksinud	II	—25
128. —, —: Laisk Liisi	II	—25
129. —, —: Nurjunud laulupidu	II	—25
*130. Koolinäidendeid	II	1.— e. 1.80
*131. Jõulunäidendeid	II	1.— e. 1.25
*132. Kreutzwald: Kalevipoeg. Illustr. kooliväljaanne	III	1.40 e. 2.25
133. Oengo-Johanson: Meie igap. leib	II	—25
134. —, —: Loomi talitamas	II	—25
135. —, —: Viljaaed (k.)	II	—25
136. —, —: Karjapoiss	II	—25

G. Vaiman

Vana-Vändra

P.

Hundi äpardus

Hunt kupatanud kutsikat taga. Eks kutsikas jooksnud rehetuppa. Seina ääres olnud vankri rattad. Kutsikas jooksnud nende alla varjule. Hunt püüab, püüab, aga oh häda, pistnud pää ratta rummu-august läbi, aga kätte enam ei saa. Kutsikas viihti rehe alt välja ja hunt järel, vankriratas pääs. Kutsikas putkanud aia alt läbi, aga hunt pole läbi saanud. Katsunud veel nii kaua, kui jõudnud, midagi. Pererahvas näinud siis hallivatimehe aiaääres ja tapnud selle ära.

Kirik Sahara kõrves

El Golea oasil, Sahara südames, avatakse lähemal ajal uus katoliku kirik, esimene selles kõrves. Selle kiriku on ehitanud tuareegid, kes seal asuvad, ja ta on seotud ühe mehe elutööga, kes on jätnud enesest maha legendaarse mälestuse, mida tuareegid peavad pühaks. See mees oli preester de Foucault, kelle elukäiku on kirjeldanud mitmedki tähtsad prantsuse kirjanikud.

Hiilgav ohvitser, vana aadlisuguvõsa esindaja de Foucault elas noores põlves väga tormikat elu. Äkitselt aga tuli murrang. Foucault läks palverännakule Palestiinasse, astus kloostriksse, hakkas mungaks, ja siis ta saadeti misjonärina Põhja-Aafrikasse. Sääl ta pühendas terve oma jõu misjonitööle tua-

reegide keskel ja oma eeskujuliku eluviisiga ta võitis varsti laialdase kuuluse. Suguharude päälükute poegi ta saatis Prantsusmaale õppima, et nad sääl tutvusid prantsuse kultuuriga, ja Prantsuse mõju kasvamisele Sahara südamaail aitas ta väga palju kaasa. Foucault ei hoidunud ohtude eest kõrvale ja kokkupõrgetes röövlisalkadega ta sai mitu korda haavata. Uhes sellises võitluses ta langes. See oli Maailmasõja puhkemise ajal. Suure auga ta maeti El Goleas. Mälestus temast kui haruldasest kangelasest, pärismaalaste hääst sõbrast ja pühast mehest, on aga Sahara suguharude keskel säilinud kuni tänapäevani. Uus kirik on ehitatud tema haua kohale. „UE“

2 konsul — kaubanduslike huvide kaitsja välismaal.

3 Tema järgi nimetati Port Saidi linn.

Kasustades neid mõjuvaid sidemeid saavutas Lessps oma eesmärgi. Võimas Prantsuse keiser mõjutas Türgi sultanit järeleandmisele. Egiptuse asekingas lubab ehituseks vajanduva maa ja tööli-

Saidi (loe: saidid) sõber.

III-ga sugulussidemel ja Egiptuse noore asekinga kuid seevastu oli ta Prantsuse keiser Napoleon Ehitamise alast põlnud tal kuigi suurt aimu, ehitamist — ellu viima.

Algul pühendus ta oma laialdaste mõisate majandamisele ja asus siis oma lammik-ideed — suure kanali suse välistamistega tulli ja lahkus riigiteenistusest. Ina? Sits, olles Rooma saadikuks, sattus ta Prant- Oma ajal teenis ta, nagu ta isagi, Egiptuses konsu- teadusemees? Ei, ta põlnud kunagi ohud insener taks inseneriks? Kas oli ta tõesti insener, arhitekt, Kes oli see krahv, kes armastas, et teda nimeta-

dinand de Lessps selle võttis viimaks käsile.

võtnud kanali projekt mingit vedu, kuni krahv Fernõusolekuta võimalik. Paljude aastate jooksul ei ajal türklastele, põlnud töö alustamine ilma nende

Tolle ajani tunti ainult Panama maad, kuid seltsi pankrotist saadik hüüti igat suurpettust „panamaks“.

Tööd jäid seisma. Töölised läksid maailma mööda laiali. Ainult masinad jäid paigale. Need jäeti roostele söödaks. Teljeni sohu vajunud vedurid kattusid peagi väänkasvude ja samblaga. Longu lastes oma pikki lonte — roostetusid mullasüvendajad. Ümberpaisatud vagonetid¹¹ sirutasid oma ümargusi koibi taeva poole.

Alles 14 a. pärast ilmusid inimesed jälle sellele masinate-kalmistule. Põhja-Ameerika Ühendriigid otsustasid kanali ehitamise lõpule viia. Kasustades Inglismaa rasket seisukorda buuride sõja ajal (1899—1902) omandas Ameerika ainuõiguse kanalile.

Kanali ehitamine algas uue „panamaga“. 12. aug. 1903. loobus Kolumbia oma nõusolekust kanali ehitamiseks. See asjaolu toimus Inglismaa salasepitsuste tagajärjel. Kuid juba 10. okt. samal aastal tähendas Ühendriikide president Theodor Roosevelt (loe: ruusvelt): „Oleksin õnnelik, kui Panama kuulutaks enda iseseisvaks.“

Ja juba 3. nov. 1903. kuulutas Panama enda äkki „iseseisvaks vabariigiks“ ja vabastas enda Kolumbia valitsuse alt. Kahe päeva pärast tunnustasid Ühendriigid uut vabariiki ja võtsid ta oma kaitse alla.

¹¹ vagonett — väike veovagun.

vastu seisma. Kuna aga Suessi maakitsus kuulus tol omaette, kihutasid inglased Türgimaad projektile selleks, et prantslased ei alustaks ehitamist üksi inglased keeldusid kanali ehitusest osa võtmast. Ningsuse kapitalistid India kaubanduse enda kätte. Ja sed kartsid, et kanali valmistaamisel kisuivad prantneridel ei õnnestunud ühendada inimkonda. Ingla- lased saavad üks teist töö juures aitama. Kuid insu- tuseks ühiseks pereks, — prantslased, inglased, türk- Nemat unistasid, et kogu inimkond liitub kanali ehi- kaside hiljem mitmed prantsuse insenerid ja tehnikud. 1798. a. Suessi kanali projekti kallal. Tema tööd jät- suse insener Lepère (loe: lepäär), töötas juba Tegehikult toimus asi aga hoopis teisiti. Prant- ettevõtte võimalikult ruttu lõpule.

aeg kiirustama ja õhutama ehitajaid, et nad viiksid kanali ehitamisest, andma töölisti ning raha ja kogu Naib, nagu peaksid kõik riigid osa võtma säärase

Inlust Marsellisse (loe: marsisse).

Sanghaist Londoni, Hamburgist Jookhmassse, Hono-

Aga Panama kanali läbivad laevad, mis on sõidul

llasse, küll Madagaskarisse ning Hiinamaale.

nali läbi sõidavad aurikud küll Indiasse ja Austra- teed, kus kohtuvad kõigi maade laevad. Suessi ka- konnale vajalikud. Need on tõelikud merede rist-

XXVIII

KOLM KANALIT

Imperialistid tegid kaardi juba korduvalt ümber. Kuid järved sellest ei kuivanud, mäed ei nihkunud paigast, kõrved jäid kõrbedeks ning jõed voolasid endiselt oma vanus süngides. Kaardi muutus seisnes vaid ta ümbervärvimises. Kuid kaarte üksi ei värvita ümber, need kujundatakse inimeste püsiva tööga ka põhjalikult ümber. Kahjuks on sel alal veel liiga vähe tehtud. Võimalused selleks on otse piiramatud, eriti meie-aegse teaduse ja tehnika kõrgel tase- mel. Kuid vaatamata asjaolule, et inimeste energiat on sageli raisatud otse uskumata rumalate ja kasu- tute eesmärkide teenistusse, on selle kõrval ka mõn- dagi loodud, mil on oma püsiv ning kindel väärtus.

Aafrika ja Aasia on muistsest ajast saadik ühen- datud lühikese kitsa Suessi maakitsuse kaudu. Tun- dus, et Aafrika on vaid Aasia — maailma suurima mandri — poolsaareks, kuid ühtlasi ka maailma suu- rimaks poolsaareks üldse. Kuid 1869. a. muutus Aaf- rika saareks. Inimesed lõikasid Suessi kitsuse kana- liga läbi.

Sellest päevast saadik lühenes tee Londonist In- diasse poole võrra, aga teekond Odessast Indiasse oli isegi kolm korda endisest lühem. Kanali kaudu läk-

sed nagu Suesi ja Panama kanalid, on tervele inim- Kanal on valmis. Tee on ehitatud. Säärased ehitu- asendatakse kogu punktide-ahelik pideva joonega. tähendab nüüd — ehitus on juba käimas. Lõpuks tiiri-joonekesed ühte sulama, üks teisega liituma. Too tada raudtee või kaevata kanal. Siis hakkavad punk- See tähendab siis, et siia või sinna kavatsetakse ehi- mub kaardile peenike punktide-ahelik — punktir. võitleb loodusega ja kuidas ta teda võidab. Vahel il- ja märgid. Neid lugedes saame teada, kuidas inimene nagu peeglis. Kohe liisanduvad sellele uued jooned paradus, ümberloomise toiming, peegeldub kaardil ühtlasi kaardi palet. Iga maakera kallal ettevõtetud Inimesed, muutes maapinna välimust, muudavad valmistas kaldad.“

lane: „Jumal lõi küll mere ja maa, kuid hollandlane on merele võidetud. Mitte asjatult ei kiitnud holland- Uidse on Hollandis suur osa maapinnast mere all. Ta lad, ja tuhanded tuulikud tihutavad oma lainu tiibu. luid ja aasad, seisavad suured, kõrgete katustega kü- välja. Nüüd lokkavad kuivakastatud lahpehjal põl- terve Zuiderssee lahe merest ja pumpasid temast vee Hollandis eraldasid inimesed kõrge tammi läbi säängi. mas pais tõkestab jõge ning ta vesi juhitakse uude soid, niisutavad kõrbi, muudavad jõgede voolu. Voi- kaevavad kanaleid, ehitavad raudteid, kuivatavad

sid aurikud Vahemerest otseselt Punasesse merre, aga varemalt tuli neil sõita ümber kogu Aafrika.

Vahepeäl, enne kui aurik jõudis mööda Roheli- sest ja Häälootuse neemest, möödus rohkem kui kuu aega ning kogu selle aja kestes hõõgus süsi asjatult aurukatelde all, töötasid madrused ja kütjad asjatult. Suesi kanal ehitati selleks, et säästa aega ja raha.

56 aastat päle Suesi kanali avamist — a. 1913 — vajutas Ühendriikide president Thomas Woodrow Wilson (loe: tomas uudrou uilsn) näpuga väike- sele kuldnupule. Viimane sarnanes täiesti elektri- kella nupule, kuid selle juhtmed olid 4000 km pikad ning ei lõppenud kellaga, vaid hiigla dünamiidilaen- guga.

Th. W. Wilson vajutas kuldnupule oma Washingtoni (loe: uošingtn) „Valges majas“ ja sa- mal ajal — 4000 km kaugusel Washingtonist — väri- ses kogu Panama maakitsus koleda plahvatuse taga- järjel. Sel hetkel avati Panama kanal, mis eraldas Lõuna-Ameerika Põhja-Ameerikast. Selle päevani kulutas aurik 55 ööpa sõiduks New-Yorgist San- Francisco'ni. Laev pidi tegema peagu ringi ümber kogu mandri, niihästi ümber Põhja- kui ka Lõuna- Ameerika. Nii pea aga kui aurikud hakkasid kasu- tama Panama kanalit, lühenes New-Yorgi — San- Francisco teekond tervelt 23 ööltä võrra.

Nõnda muudavad inimesed maailma palet. Nad

- 4 organisatsioon — korraldaja.
- 5 agitaator — kihutaja.
- 6 aktsiaselts — osanike selts.
- 7 president — esimees.

Peagu sama pikk ajalugu on ka Panama kanalil. Selle ehitamine oli tõsiselt päevakorral juba läinud sajandi keskpaigu. Põhja-Ameerika Ühendriigid ja Inglismaa olid ettevõtetest kõige rohkem huvitatud. Kuid mõlemad riigid tahtsid olla ainuperemehed ka- nali üle. Vastastikune kadus ei lubanud kavatsuse läbiviimist. Viimaks organisatsioonid 1879. a. Prant- suse rahamehed rahvusvahelise „Panama seltsi“, Vi- mane hankis Kolumbia vabariigilt, kes tol ajal valit- ses, Panama maakitsuse üle, kanal ehitamiseks loa.

25.000 kuni 60.000 inimest oli alati tööl. Suesi ka- teoorjuse korras. Neid vahetati iga kuu tagant. Töö alustati a. 1859 ja kestis 10 aastat. Kaevamis- tööd teostasid ümberkaudsed talupojad — fellahid — suur aktsiaselts, mille presidentiks valiti Lesseps. Prantsuse ja inglise rahameeste osavõttel asutati hutuid kasusid teotab ettevõttesse mahutatud kapital. oma plaanile. Ta näitas neile nimelt, milliseid to- sed. Lesseps ise — osava organisatsioonina ja agita- torina — oskas võita laiemaid rahameeste-ringkondi

Kohe algasid ka tööd vana Lesseps'i juhatuse all. Näis, et juba üksi Lessepsi nimi tagab edu. Kõik mõtlesid, et mõne 9—10 a. pärast sõidavad laevad ka- nali kaudu.

Panama maakitsus on hiiglaslik mädasoo. Selle üle hõljub alaline kuum udu ja lendavad moskiitode⁸ pilved. Töötamine sellises ümbruses oli võimalik ainult pärast soode kuivatamist. See toiming oli aga kulukas ja aeganõudev. Selts aga pidas aega kalliks ning hoidis raha, kuid töölisist polnud tal kahju. Neid saadeti mädasohu. Kolmest valgest töölisest suri kaks soopalavikku, kolmas aga muutus invalii- diks. Kolmest pärismaalasest-töölisest suri üks, tei- ne põgenes esimesel võimalusel ja ainult kolmas jäi tööle. Kanali ehitamise ajal hukkus 400.000 inimest.

Lõpuks möödusid 10 aastat. Kuid kanalit ei avatud, ehitajad aga istusid kohtualuste-pingis. Pa- nama selts jäi pankrotti.⁹ Juhtivaid tegelasi süüdis- tati petmises ja seltsi raha omastamises. Kulutati 1½ miljardit franki, kuid ainult pool sellest summast läks ehituskuludeks. Teine pool jäi seltsi juhatuse tasku või kulutati altkäemaksudeks ministreile ja re- videntidele.¹⁰

⁸ moskiito — soojamaine sääsk mürgise pistega.

⁹ pankrot — maksuvõimetus.

¹⁰ revident — kontrollija.

E. Jaagus, 12 a.
Keila-Ohtu

KEVAD LÄHENEB

Päike hakkab üha palavamalt paistma pilvede vahelt. Vesi oja-des voolab, kuna suuremad jõed ajavad jääkatet, nagu uss kesta. Tihase Tiuksil on nii hää meel, et lahaks lõhki. Isegi vares karjub oma bassi häälega vaak-vaak.

Au-eeh! haigutab vana siil mät-tas jalgu õieli seades ja vastu puud nühkides. „Tea, peaks vist välja ronima pesast,“ arvab ta ja pistab ettevaatlikult nina sammalde seest välja.

„Uih, küll need päikesekiired petavad mind. Lumi ju alles val-gendab aiaäärtes, polegi veel lau-lulinde siin.“

Oi kui halb — on ju alles märts!

Virve Truu
Vara-Matjama

Sa talv

Sa talv,
ja sina, põhjataevas hurmav,
on kaunis teie virmalistevöö!
Sa külm,
ja põhjatuule hõng kui surmav,
ei paita põske see kui suveöö.
Sa talv!
Su lumivaip, ah, see on kaunis,
ta särab päikeses kui pärlikee.
Sa silm,
kuis tuksatab s'us muidu hallis,
hell sätendus ja rahu — õnn on see.
Sa talv!
Ja sina pakasepoeg karge,
kuis jumaldan ma põhjarüütel sind!
Sa julm,
ja sinu vaade uhke, kõrge,
su jäised silmad külmalt saatvad
mind.

P. UNGARI AASTAPÄEVA PUHUKS

VAATA LAMBUR EESLI PÄÄL

Sandor Petöfi

Ratsa eeslil lambur, näe,
ruttu püüab minna.

Suur on mees, kuid suurem veel
mure tema rinnas.

Lambaid karjataden mäel,
kus on õites sirel,
kuuleb teadet kokkudes,
et ta kallis sureb.

Ruttu hüppab eeslile,
loom lä'eb kürel sammul.
Tee on pikk, peig hilineb,
pruut ju suri ammu.

Meelehärmas mida siis
tuleks mehel teha?
Kepi haarab õhinal,
eeslit lütia tahab.

Tõlkinud Ilme Helmeste.

L. Ilmar Kiilberg

Tallinn

HILINE MATK

Mändide lumised profiilid
on varakult vaibunud unne.
Üle nõmme hilised iilid
veel lõhanguid kaevavad lumme.

Üle ahta, sinise raja
on traavinud jänese käpad
ja eemalt paistavad majad
kui vilkuvad ähmased täpid.

Vastu kingu kumerat serva
on kummardund põõsaste varjud
ja kuusistus teiselpool perve
üksik öölind kõledalt karjub.

Teeveerele kuhjunud hange
pea lõpuni vajub mu säärik
ja jäätunud räitsakaid langeb,
mis lõikuvad näkku kui käärid.

Ja õhtuste helide kajad
on kaugusse hajunud ammu.
Ma eksisklen lookleval rajal,
pean pikenend varjuga sammu.

H. Verev, 15 a.
Ahja

A.

K. PAJUPUU „HÜPE“

„Õpilaslehes“ nr. 20 ilmus K. Pajupuu töö „Hüpe“, mis P all omas 248 häält, see on kuuenda koha.

Kuna autor on kõigest 14 a. va-na, paistab tööst tugev andekus ja stiiliküpsus. Algul kirjeldab autor huvipakkvalt talvelooduse idüllid.

Siis aga, kui on poisid mäel, al-gab sõit. Taas tuleb tore jutus-tus mäesõidust ja „muhul“ hüppest. (Kui olete ise ka natuke suuski al-la saanud, siis vallutab hoog ene-segi, nagu pead kohe suusad alla seadma ja mäele liduma, et ka kat-suda). Autor hõiskab ka oma teoses, et elagu talv, ja mina pool-dan samuti seda, elagu talv ja ela-gu Eesti mäed. Sest kuigi meie jääme praegu talispordis maha teis-test riikidest, nagu seda on Norra, siis sellega just juhin tähelepanu suusaspordile.

Kellel on võimalik veel kord lu-geda seda huvipakkuvat ja suusa-spordiga seoses olevat teost, siis usun, et kindlasti oleks ta väärinud veel paremat kohta.

Oma jutustuses pakub autor just elavat stiili ja talve idüllid. Mulle meenub praegugi, mil kirjutan neid ridu, et kaks suusaspordihuvilist poissi teevad „muhul“ toredaid hüppeid ja on talve võlust valluta-tud.

L. Rahumaa
Konguta

L.

Talveöö

Nii vaikne karge ja selge on ilm,
aiateibais ja seintes paugub külm.
Vist tukkuma jäänud on tuuletaat,
õhus lendlemas helbeid, mis katvad
maad.

Sügavsinine taevast kui hiigla meri,
kuhu külvatud tähti kui kullateri.
Kuu nende keskel kui kuninga
kumab,

pronksvarjundid näol, kahvatult
alla vaatab.

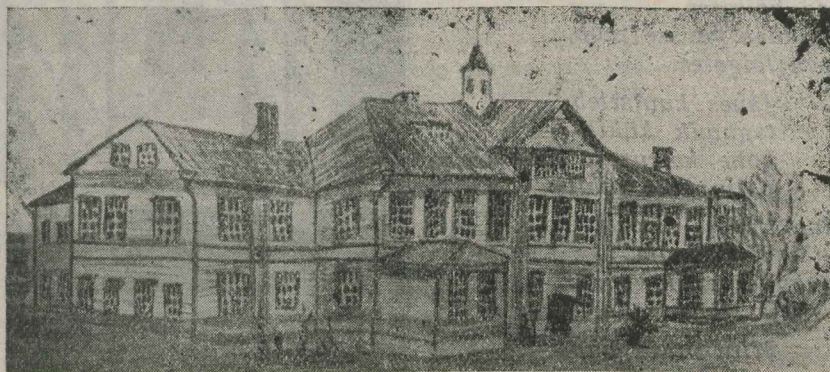
Talveöö ilu nii nõiduslik näitab,
kuid ikkagi õudus rinda mul täidab.
Kõik ümbruses paistab nii kohutav,
kole,

kuigi ma tean, et säääl midagi pole.

KIRJAVASTUSED

K. Saarlo — Sepp, Mägede poeg; P. Naaris — Naljad; L. Tuur — Nooruki karjapäev; R. Jürisson — Lõpetajate-päev, Nali; K. Saarlo, R. Jürisson ja H. Otenson — osa joonistusi — JAA!

H. Vahtramäe — hiljaks jäänud; R. Jürisson — „Koit“ ja „Noorte ühing“ — kui ruum lubab.

H. Joonuks, 14 a.
V.-Maarja

V.-MAARJA KESKKOOL

J. Pliats

TIGE NAINE JA PAHARET

Lapi muistend.

Ja oli üks mees, kes oli abielus, ning temal oli tige naine — ei sellega võinud läbi saada vanakurigi mitte. Siis oli hää muraka-aasta ning see naine oli usin murakaid korjama.

Olidki siis ühel päeval meest-naist murakaid korjamas — ning säääl oli auk maa sees. Ja kui nad nüüd korjasid selle augu ääres murakaid, siis tõukas mees oma naise sesse auku ja sinna naine kaduski. Aga pärast seda — siis hakkas sel mehel naisest kahju, kuna naine auku jäigi ega tulnud enam tagasi. Ja hakkas mees mõtlema: „Kui see tige naine tuleks nüüd sääält august tagasi, oleks ikka parem — jah, kui ta tuleks jälle tagasi.“ Ning mehel hakkas naisest väga kahju, kui ta nõnda ükski oli jäänud.

Ja siis ta hakkas punuma pajuviitstest köit ning punus kolm aastat. Kui sai mees köie punumisega valmis, siis jatkas ta tükid üksteise külge, võttis kivi ning sidus selle köie otsa. Siis laskis selle kivi ühes pajuviitstest köiega sinna auku ja köit laskis sinna auku mitu päeva järjest. Viimaks ei läinud kivi enam sügavamale ja siis hakkas mees köit üles tõmbama. Tunneb mees, et on raske tõmmata, siiski tõmbab ja tõmbab, järjest ja järjest. Ja ilmus august nähtavale paharet ise ning ütleb sellele mehele, kes teda üles tõmbas: „Mida pean nüüd sulle tasuks andma selle eest, et sa mind selle tige naise seltsist ära oled päästnud? See on nii tige, et temaga läbi ei saa vanakurigi mitte. Küll ikka mul nõu on sulle tasuda. Ja ma tahan seda nõnda teha, et lähen ühe kaupmehe juure ja hakkan seda kaupmeest vaevama. Ja siis pead tulema sinna selle kaupmehe juure, ja kui sa kuuled, et mina olen teda vaevamas, siis pead ütleva: „Ma võiksin sind sellest vaevast küll päästa, kui sa aga mulle annaksid kakssada taalrit selle eest, et ma su päästan.“

Ja nii sündiski, ning sel viisil sai see mees esmalt kakssada taalrit. Siis ütleb paharet jälle: „Nüüd on mul nõu minna teise kaupmehe juure ja vaevata sedagi ning seda ma vaevan juba rängemini, sest ta on rikkam. Ja sellelt pead kolmsada taalrit tasuks nõudma.“ Siis tuli sõna selle kaupmehe poolt, et tulgu mees tedagi päästma kuradi vaevamisest, nagu ta tolle eelmise on päästnud. Ja tuli mees teise kaupmehe juure ja ütles, et kui sa annad mulle kolmsada taalrit, siis olen kohe valmis sind päästma. Ning lubas kaupmees, et muidugi pead sa selle raha saama. Ja ütleb paharet taaski sellele päästjale mehele: „Lähen nüüd kolmanda kaupmehe juure vaevama ja sellelt pead tasuks nõudma kuussada taalrit. Kas oled siis rahul, kui sa sellegi raha saad?“ — „Küll ma sellega rahul olen.“ —

Ja siis tuli sõna selle kolmanda kaupmehe poolt, et tulgu mees tedagi aitama, nagu ta juba neid kahte kaupmeest oli aidanud ja tasuks peab saama, mida aga tahab. Siis tuli mees sinna ja ütles: „Kui raatsid anda kuussada, siis olen nõus aitama.“ Ning sai mees sellegi raha. Siis ütleb paharet mehele: „Kas oled tasu kaupmehelt kätte saanud?“ — „Olen saanud.“ — „Siis pead sedamaid siit kaupmehe majast ära minema.“ Mees ei jõudnud aga kohe ära minna, nagu käskis paharet, kes ise veelgi jäi kaupmeest vaevama. Ning leidis paharet, et mees ikka veel säääl viibib — ja ütleb mehele: „Kui sa siit hääga ei lahku, siis läheb sul halvasti.“ Polnud mehel nüüd muud nõu, kui käskis suurtükid laadida, nii palju kui aga kindluses oli ja siis käskis laengud ühe korruga välja lasta. Said siis mees ja paharet jälle kokku ja ütleb paharet: „Sa polegi veel siit minema läinud?“ Ja teine vastas: „Kas sa siis ei kuule, kui hirmus mürin on. Mu tige naine on sääält august välja pääsnud ja tuleb sellise mürinaga sind taga otsima.“ Ja katsus siis paharet, et hingega pääsema sai, ning läks vaenemees tagasi sinna auku selle tige naise juure. Ja säääl on ta veel praegugi.

Lapi keelest J. V.

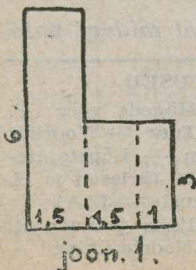

Endel Tarum, 14 a.
Tarumaa.

T.

Plekist vile

Lõigake plekist sarnane kuju kui näidatud joonisel 1. Murdke punkt-joonte kohalt plekk kokku, nii et kahe pleki vahele jääb väike vahe. Siis keerake ülejäänud osa ümber pulga. Valminud

vile näeb välja nii, kui näidatud joon. 2. Kui nüüd võtta vile sõrmede vahele nii, et ainult päälmine vahe jääb lahti ja puhuda eespoolsesse avasse, siis tekib tugev vile. Joonisel on mõõdud antud sentimeetrites.

O. H. Pelzer
Mõniste

L.

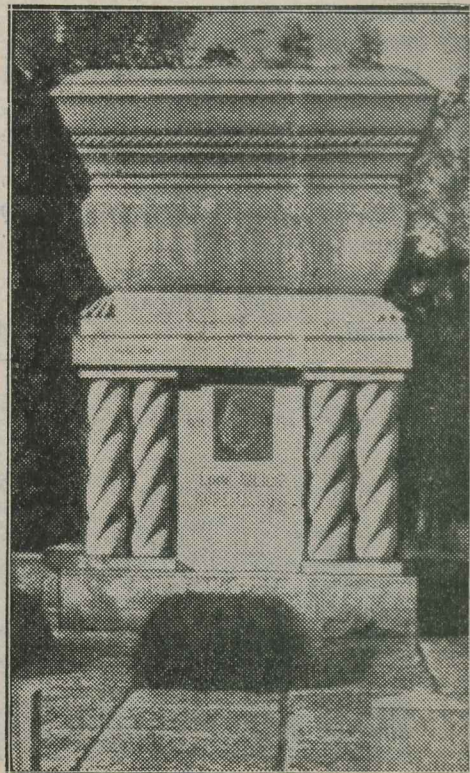
Metsäärne

Rähn vaid taob
enda hõisates,
kõigeldes puusse raob,
haavu lõigates.

Jänes kuulatleb,
tagumik kükil,
kohe kartusest suunatleb,
peljupaika tükib.

Lidne tihaste koor
tii-tää lõikab alla.
On kui koerlik voor,
rasva ja lihha valla.

Mitu orava hüpet
oksalt oksale,
painutab kuuse rüppe,
käbid suu mokale.

Leitnant J. KUPERJANOVI hauasammas Tartus

SPORT

Ettevalmistused Tallinnas on täies hoos

- SOOMLASTE KOOSTATUD MAAILMA KÕIGI
- AEGADE PAREMUSTABELIS 11 EESTLAST
- K. PALUSALU JA E. PÜTSEP MAAILMA PARIMAD OMA KAALUS
- EESTLASED — MAAILMA 3. MAADLUSRAHVAS

Euroopa esivõistlused, mis aprilli lõpupäevil „Estoonia“ kontsertsaalis peetakse, on põhjuseks, miks meil maadlusest aina rohkem räägitakse. Senini elasid maadlejad hiirvaikselt — ja harjutasid. Ainult vahetevahel läbis ajalehte mõni hiibisõnum, et paremaid matimeestest mõni haigestunud, või teine kolmas saanud harjutusel või võistlusel väga raske vigastuse. Nõnda kuulsime „Maailma-Kristjanist“, nõnda Neost, Mäest, j. t. Kuid aeg parandab haavad — ja juba meistervõistlusil Palusalu oli platsis mitme mehe eest.

Tänavused euroopavõistlused maadluses on suurimaks raskejõustikusündmuseks üldse, mis on toimunud Eesti pinnal. Ja sellele vastavalt tahab meie maadlusliit seda ka väärikalt korraldada. Rahvusvahelistele mõõtudele vastav maadlusmatt juba ootab mehi. Pääsmete eelmüük läheb vägagi elavalt ja küllap nad lõpevad müügilt enne võistluste algust. Praegu koostatakse kavu ja väljaandeid, mis ilmuvad rohkesti illustreerituna ja rikkaliku sisuga.

Siinjuures anname ülevaate soomlaste koostatud tabeli kohta jne. „Pvl.“ järele:

Iga nelja aasta järele kohtuvad maailma parimad maadlejad olümpiamängudel, et selgitada omavahelist paremusjärjestust. Igal aastal päälle olümpia-aastate peetakse Euroopa maadlusvõistlusi samal põhimõttel alates Pariisi olümpiamängudel peetud rahvusvahelisest maadluskongressist. Seejuures

EUROOPA ESIVÕISTLUSED ON SISULISELT SAMAD KUI MAAILMAESIVÕISTLUSED —

väljaspoolt Euroopat pole moodsate olümpiamängude korraldamise algusest saadik ükski riik suutnud omandada maadlusrahvuse nime, vähemalt kreeka-roomsa maadluses.

Igal aastal selguvad järelikult Euroopa meistervõistlustel ning igal neljandal aastal olümpiamängudel maailma parimad maadlejad.

KES ON AGA MAAILMA KÕIGI AEGADE KOHTA PARIMAD MAADLEJAD?

Selle kohta on kõikjal koostatud nimestikke iga kaalu kohta. Sääraseid nimestikke ei saa aga lugeda alati täiel määral objektiivseteks, kuna puuduvad mõõdupuud maadlejate paremuse mõõtmiseks — ei saa kasutada sekundeid, meetreid ega kilogramme! Arvestada tuleb maadlejate saavutustega nende tippvormis olemise ajastul, oskusega ja võimete, mida mehed on näidanud oma hiilgepäevil. Võitude rohkus ei saa samuti olla otsustav — mõni on maadelnud vähem, teine rohkem kordi. Samuti on mõni maadleja maadelnud aegade jooksul mitmes kaalus. Soomlased on koostanud kõike eelõeldut arvestades siiski tabeli maailma kõigi aegade parimate maadlejate kohta, kusjuures iga mees on arvestatud sellesse kaalu, milles ta esines hiilgevormi-päevil. Selles

TABELIS KUULUB 70 KOHAST ÜLDSE 11 KOHTA EESTLASTELE!

Tabeli järele on maailma parimate maadlejate paremusjärjestus kõigi aegade kohta:

Kärbeskaal: 1. E. PÜTSEP, Eesti; 2. V. Ikonen, Soome; 3. A. Tuveson, Rootsi; 4. A. Ahlfors, Soome; 5. E. Svensson, Rootsi; 6. P. Leuth, Saksa; 7. M. Lörincz, Ungari; 8. P. Nizzola, Itaalia; 9. J. Brendel, Saksa; 10. S. Hansson, Rootsi.

Sulgkaal: 1. K. Pihlajamäki, Soome; 2. V. VÄLI, Eesti; 3. A. Reini, Soome; 4. A. Malmberg, Rootsi; 5. B. Zombori, Ungari; 6. E. Karlsson, Rootsi; 7. K. Mäkinen, Soome; 8. K. Antila, Soome; 9. A. Erkan, Türgi; 10. B. Toth, Ungari.

SPORDIKALENDER

Eesti-Leedu — 24:36. Kolmas Eesti-Leedu maavõistlus korvpallis peeti Tallinna Tennishallis. Pineva võistluse võitis teenitult Euroopa-meister Leedu 36:24.

Tartu-Kaunas korvpallis lõppes viigiliselt 37:37, kusjuures meeskonna koosseisud olid pea samad, mis maavõistlusel.

Lähemal päevil saadetakse välja KOOLIDE VÕISTLUSE preemiad ja järgm. nr. ilmub AASTATELLIJATE preemia-saajate nimekiri!

Kergekaal: 1. O. Friman, Soome; 2. O. KÄPP, Eesti; 3. E. Väre, Soome; 4. L. Koskela, Soome; 5. Karpathy, Ungari; 6. Olafsson, Rootsi; 7. K. Vesterlund, Soome; 8. A. Ehri, Saksa; 9. J. Herda, Tšehhoslovakkia; 10. A. Dahl, Norra.

Kergekeskkaal: 1. E. Svedberg, Rootsi; 2. F. Schäfer, Saksa; 3. E. Vesterlund, Soome; 4. A. KUSNETS, Eesti; 5. J. Jacobsen, Taani; 6. L. Virtanen, Soome; 7. H. Földeak, Saksa; 8. P. Gallegatti, Itaalia; 9. A. PRAKS, Eesti; 10. H. Nykanen, Soome.

Keskkaal: 1. Johansson, Rootsi; 2. V. Kokkinen, Soome; 3. Dr. L. Papp, Ungari; 4. H. Schweikert, Saksa; 5. A. Lindfors, Soome; 6. T. Tamminen, Soome; 7. E. STEINBERG, Eesti; 8. H. Rieger, Saksa; 9. K. KULLISAAR, Eesti; 10. A. Pikkusaari, Soome.

Poolraskekaal: 1. A. Cadier, Rootsi; 2. E. Rosenquist, Soome; 3. C. Vestergren, Rootsi; 4. A. NEO, Eesti; 5. J. Böhlting, Soome; 6. R. LOO, Eesti; 7. E. Bietags, Läti; 8. O. LUIGA, Eesti; 9. O. Pellinen, Soome; 10. Dr. B. Varga, Ungari.

Raskekaal: 1. K. PALUSALU, Eesti; 2. J. Richthoff, Rootsi; 3. K. Hornfischer, Saksa; 4. H. Nyström, Soome; 5. R. Svensson, Rootsi; 6. M. Coban, Türgi; 7. J. Saarela, Soome; 8. Gehring, Saksa; 9. Deglane, Prantsuse; 10. Dr. R. Bado, Ungari.

Seega tabeli 70 nimest kuulub eestlasile tervelt 11. Meist rohkem maadlejaid selles tabelis omavad muidugi soomlased-tabelikoostajad — 23 ja rootslased — 12.

Meile järgnevad sakslased 9 maadlejaga, ungarlased 7 nimega, türklased ja itaallased kumbki 2-ga. Teistel vaid üks. Nende seas ka meie naabritel lätlastel.

Seega võime ainult uhkust tunda oma maadlejate üle.

Kaljo Saarlo
Otepää

L.

Pühajärv talvel

Tuul raputab saarsõsarate puid ja tuhklund tuiskab siledal jääl, kus üksikuid hangi kui luid, mis pleekuvad kõrves karavaniteel.

Postidel huugavad telefonitraadid ja jalge all krudiseb lumi. Hangedes kummuli sõudepaadid, all liikumas kevadest uni.

Kas leinab ööbikut kohisev tamm ja igatseb kuulda ta häält? Või segab ta rahu mu tõttav samm, kui kaldun kõrvale tallatud raalt.

Nagu võõraks on jäänud see koht, kus suvel ruttas ja leegitses elu. Kaugena paistab ka Kolga laht, vaid mägedest leiad veel ilu.

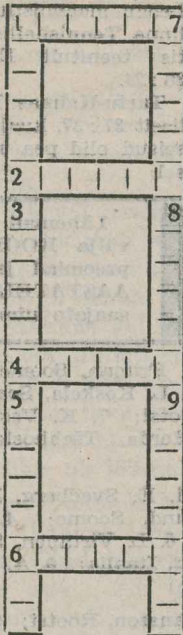
75. REDELMÕISTATUS

(5 punkti)

Lahendada ristsõnade lahendamise meetodil!

Vasakult paremale: 1. Põlevkivitööstus Eestis, 2. Päälinn Aasias, 4. Linn Hiinas, 8. Lõuna-Vene suuremaid sadamalinnu.

Ülaltpoolt alla: 1. Mägi Aafrikas, 3. Sõiduk, 5. Võõramaine loom, 7. Päälinn Euroopas, 9. Riik Aasias, 9. Rahvus Aasias.

76. SILPMÕISTATUS

Järgnevaist silpidest koostada nõutavad kolme- ja neljasilbilised sõnad:

A, aeg, da, dam, du, e, ei, es, ja, kas, ki, kils, lu, lu, mõi, na, na, pa, pe, ran, re, rii, rik, sa, sel, son, son, tu, vii, vi.

1. Eesti kirjanik, 2. Suvituskohd Eestis, 3. Eesti kujur, 4. Jaam Papiniidu-Ikla liinil, 5. Klaasivabrik Eestis, 6. Eesti olümpiavõitjad, 7. Eesti kettahetja, 8. Suvituskohd põhjarannikul, 9. Linn Rootsis.

Õigel lahendusel saame ülalt alla esitähti lugedes jaama Tapa-Tartu liinil.

77. ARVMÕISTATUS

(3 punkti)

Kolme arvu summa on 80. Esimene arv on teistest 2 korda suurem ning teine ja kolmas arv on võrdsed. Leida need arvud.

78. JAH VÕI EI?

(2 punkti)

1. Eesti välisminister on praegu A. Tu-pits. 2. A. Gailiti tuntuim teos on „Läänemere isandad“. 3. Euroopa maad-lusesivõistlused kreeka-rooma stiilis toi-muvad tänavu Tallinnas. 4. USA presi-dendiks on H. Hoover. 5. Adolf Hitler'i sünnimaa on Saksamaa.

LAHENDID ÄRA SAATA 29. SKP.

TÄNASED AUHINNAD:

1. F. Cooper „Nahksuka jutud“
2. J. Kuulberg „Uudishimulik Mikk“
3. C. R. Roberts „Mere klaasprint-sess“

„ÕPILASLEHE“ NR. 19 ILMUNUD MÕISTATUSTE LAHENDID:

64. RISTSÕNAD

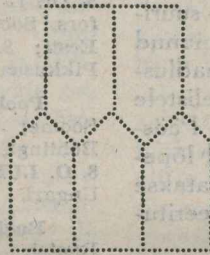
Paremale: 1. „Putkinotko“, 8. Südasuvi, 14. Uran, 15. Öhtused kojad, 17. nire, 18. Tiiu, 19. ava!, 21. kuu, 23. ava, 25. Anni, 28. SHI, 29. os, 31. tia, 32. toeta, 34. UM, 35. Ann, 36. ill, 37. sa, 38. in, 39. Lumi, 42. iste, 44. ea, 46. viril, 49. FU, 50. Yvi, 51. EN, 52. esä, 53. kösk, 54. avar, 55. väle, 56. nali, 57. kata!

Alla: 1. Punane tuul, 2. Uri, 3. Nõo, 4. oh, 5. tt, 6. „Kuidas elate?“, 7. osi, 8. SD, 9. Üksindus, 10. aja, 11. sa, 12. udar, 13. „Isade maa“, 16. eu, 20. „Ju-han Liiv“, 22. usin, 24. rool, 27. „Kriiti-ka“, 30. „Pankrott“, 31. ta, 32. tl, 33. as, 40. Ufa, 41. uur, 42. iil, 43. Enn, 44. eel, 45. asi, 47. isa, 48. LK.

65. LENNUK TEENÄITAJAKS

Lennuki järvest üle sõites tekkis len-nukile järve peegeldus, ja sellest järeldaski Ain, kus asub järv.

66. JAGAMISÕISTATUS

67. NIMEKAART

Erik Toolikorra (Toolikord) elukutse on koolidirektor.

ÕIGESTI LAHENDAJAD:

(Nr. 19)

H. Kaiv — 11 p., G. Kallas — 6 p., H. Naaris — 6 p. — ainult!

Lahendite saatjaid on nii palju, et annab päris tõsist pingutust kõiki kor-ralikult kontrollida, kuid tihti ilm-neb, et paljudel on vigu lahendeis, mis rõõvivad auhinna saamise võima-lused.

NEIL VEDAS:
nr. 19

1. G. Kallas — „Õppursõduri sõjatee“.
2. H. Kaiv — „Õpilaslehte“ poolaastak.
3. H. Naaris — „Tahtekasvatamisest“.

Üllatus margisõpradele

500 erisugust marki 60 snt.
1000 erisugust marki 1 kr.

Saates hinna väikeses postmarki-des Tartu, postkast 260, saadetakse margid saatukuludeta kätte, kusjuu-res tasuta lisaks pildirikas hinnakiri.

AITA NAERDA

A. Tevan, 12 a.
Tuudi

N.

JALGA LASKIS

Kaks sõpra kohtuvad.

Esimene: „Kust sa tuled?“

Teine: „Hiina-Jaapani sõjast!“

I.: „Mis sa säääl tegid?“

T.: „Lasksin ja lasksin — lasksin ühtelugu!“

I.: „Mis sa siis na' lasksid?“

II.: „Jalga lasksin, mis siis muud!“

I.: „Miks sa siis jalga lasksid?“

II.: „Seepärast, et ma püssi ei lask-nud ja pidin ju ometi midagi laskma, ning laskisingi siis jalga!“

A. Kiho

N.

Vastse-Kuuste

SETU HOBUNE.

Setul surnud hobune ära. Setu öelnud poisile: „Sa, tsura, mine kae, kas ta liigutas viil?“ Poiss läinud, liigutanud hobust ja öelnud: „Kui esi liigutat, siss liigutas timä kah, aga kui esi ei liiguta, siss ei liiguta timä kah.“

A. Kiho

N.

Vastse-Kuuste

ISA JA POEG

„Isa, mispärast on kaelkirjakutel nii pikad kaelad?“ — „Selle-pärast, et nad toidavad endid puu-lehist.“ — „Aga mispärast on puulehed siis nii kõrgel?“ — „Sel-lepärast, et kaelkirjakutel ei oleks vaja küürutada.“

V. Hütt

N.

Tsooru

MÕÕTÜHIK

Noorvares: „Täna hommikul sõin vihmaussi, kes oli kümme tolli pikk.“

Vanavares: „Mispärast sa mõõdad ussi tollidega?“

Noorvares: „Sellepärast, et us-sil pole jalgu.“

TOIMETUSELE SAADETUD
KIRJANDUS

AJAKIRJAD: Eesti Võimleja nr. 1, Eesti Võimlejate Liidu häälekandja esiknr.; Eesti Punane Rist nr. 1; Kül-vaja nr. 2; Sõdur nr. 9; Eesti Naine nr. 3; Taluperenaine nr. 3; Kotkas nr. 2; Eesti Kool nr. 2; Eesti Noorus nr. 2; Eesti Kirjandus nr. 2; Nuori Voima nr. 1; Loodusvaatleja nr. 1; Kevadik nr. 1; Laste Sõber nr. 9-12; Valistuksen Lastenlehti nr. 7; Eesti Skaut nr. 2.

RAAMATUD: R. Põldmäe, H. Tam-pere — Valimik eesti rahvatantse.

Toimetuse ja talituse Tartus, Võidu 10. O/k. „Koolivara“, telef. 8-29. Tallinna abitalitus: „Kooli-Kooperatiiv“ S. Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksev arve nr. 2188. Vastutav toimetaja: M. Nurmik. Tegevtoimetaja ja talitusjuht: E. Tõnismäe. Väljaandja: Tartumaa Opetajate Liit. „Õpilasleht“ ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuse hind: lehe ees 15 s. mm, mujal 5 s. mm. Trükikoda J. Mällo, Rütüli 4, Tartus.

Õpilasleht

22

küpõng nr.

1938